

er tabt, skulde være den, at man ikke havde nok at bestille i Sogneforstanderskaberne, troer jeg ingenlunde er Tilfældet. De Forretninger, som Sogneforstanderskaberne have med at gøre, have bekræftet dem nok, og det har meget ofte været vanskeligt at faae Nogle til at lade sig vælge til Medlemmer af Sogneforstanderskaberne. Jeg kan nu paa ingen Maade nægte, at det altid har staaet for mig som noget Beklageligt, at Huusmandsstanden ingen Valgret havde, at den ikke skulde være berettiget til at tage nogen Deel i at vælge de Medlemmer af Communen, der i Sogneforstanderskaberne have Communens Sager at forvalte. Det var maaskee ganske rigtigt i 1841, da man gjorde en Begyndelse med de communale Indretninger, at gaae varsomt frem; men jeg troer ogsaa, at man nu er kommen saa vidt frem, at der ingen forsvarlig Grund kan være til at nægte Huusmandsstanden ogsaa at have Valgret til at besætte Pladserne i Sogneforstanderskaberne. Naar man vilde have givet dem en saadan Valgret paa den brede Bælt, hvorpaa Valgret til Folkethinget stier, troer jeg, at man vilde være gaaet en uheldig Vej; thi da havde man givet hele Valgretten i Huusmændenes Hænder, de alene vilde have faaet Bestemmelse af, hvem Sogneforstanderskabernes Medlemmer skulde bestaae af, paa Grund af, at de paa de fleste Steder ere dobbelt, ja 3- og 4-dobbelt saa mange som Gaardmændene, der nu udøve Valgretten. Det kan man jo neppe ansee for at være noget Hensigtsmæssigt, og derfor er den Tanke meget tidligt opstaaet hos mig, at, naar Huusmændene skulde gives en Ret, som kunde passe til Forholdene, og som skulde tilfredsstille dem, maatte der indrettes en anden Valgmaade for Huusmændene end den, der findes for Gaardmændene, og det er nu Noget, som træder frem i det foreliggende Lovforslag, og som fuldkommen tilfredsstiller mig. Jeg glæder mig derved og tager gjerne derimod; men, idet man har givet Huusmændene deres Ret, forekommer det mig, at man paa andre Maader har krænket Andres Rettigheder, og det kan jeg ikke undlade at omtale. Efter den ældre Communalanordning var der indført en Bestemmelse, at den, der eiede 32 Edr. Hart-

forn i et Sogne-district, var berettiget til at indtræde i Sogneforstanderskabet uden Valg. Derved har man villet give de Mænd i Sogneforstanderskabet, som havde den største Deel af Eiendomme i Sognet, og som derfor maatte bære Byrderne til Staten og til Sognet, en Afgang til at faae Indflydelse paa hvad der skete i Communen. At den Ret, som ved Anordningen af 1841 blev givet dem, der havde 32 Edr. Hartforn, til uden Videre at være Medlemmer af Sogneforstanderskaberne, selv om de ikke boede i det Sogn, hvor de eiede disse 32 Edr. Hartforn, skulde gaae over i den nye Lov, kan jeg heller ikke mene vilde være det Rette; thi det stemmer ikke med de Forhold, som nu ere tilstede, hvorimod det vel stemte med de Forhold, som vare tilstede, da den første Communalanordning blev freven; men derfor mener jeg dog ikke, at man kan være ganske berettiget til at borttage det Gode, der er i en saadan Ret, og sætte den større Eiendomsbesidder nu ind i en ny Stilling, saa at han har en mindre Indflydelse paa Alt, hvad der passerer i Sogneforstanderskaberne, end den allerfattigste Indsidder og Huusmand; thi saaledes vil hans Stilling blive, idet han kun har en eneste Stemme, og ikke har mere Stemme end den allerfattigste Mand i Sognet. Der er af den ærede 4de Landsthingsmand for 1ste Kreds (Madsvig) udtalt Grundfætninger, som jeg gjerne gør til mine. Jeg kan saaledes i det Væsentlige henholde mig til, hvad dette høitærede Medlem af Landsthinget har udtalt. Jeg mener nemlig, at dette Tal af 32 Edr. Hartforn, som skulde give en saadan Berettigelse, er vilkaarligt; men jeg er bleven staaende ved disse 32 Edr. Hartforn, fordi det nu engang er Noget, som findes i vor Lovgivning, og det saaledes ikke mere er noget Vilkaarligt, idet det har faaet et Slags Hjemmel for sig; men man kunde jo ogsaa, naar et saadant Princip kunde gaae igjennem i Loven, gjerne vælge en anden Scala af Eiendomsstørrelser, som omfattede $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{3}$ eller $\frac{2}{3}$ eller noget lignende, saa at Bestidelsen af en saadan Eiendom skulde give en saadan Rettighed. Jeg er imidlertid langt fra at ville gjøre Paastand paa, at, naar der var flere Løbselere i det samme Sogne-district, der havde saameget